Ongevraagd advies stadsdeelcommissie

Stadsdeel:	Zuid
Portefeuille:	Diversiteit en antidiscriminatie
Portefeuillehouder:	Flora Breemer
Opgesteld door (leden commissie):	Hirsch, Mulder, Vis, Limburg, Van Leeuwen, Altena
Gericht aan:	DB Zuid
Datum commissievergadering:	28 februari 2024
Datum dagelijks bestuur:	4 maart 2025

Over ongevraagde adviezen: de toelichting op de verordening (art. 19) stelt dat de stadsdeelcommissie het DB ongevraagd kan adviseren. Deze adviezen kunnen ook de bevoegdheden van B&W en raad betreffen (toelichting art. 30), de twee organen aan wie de commissie niet direct adviseert. Als het ongevraagd advies de taken en verantwoordelijkheden betreft die B&W niet aan het DB heeft gemandateerd, geleidt het DB het ongevraagd advies via de betreffende wethouder door aan het college van B&W.

Ongevraagd advies stadsdeelcommissie:

Vorig jaar is er een bijzondere samenwerking in Amsterdam gestart. De UvA, gemeente Amsterdam en het Joods Cultuur Kwartier zijn het project ‘De Joodse stad’ gestart in Amsterdam centrum

Eeuwenlang werd Amsterdam mede gevormd door haar Joodse inwoners, waarmee Amsterdam een mooie en lange joodse geschiedenis kent. Helaas is deze geschiedenis niet meer bij iedereen even bekend en daarom is dit mooie project opgestart. ‘Het verhaal van Joods Amsterdam op een aansprekende manier terugbrengen in de buurt.’

Door dit project zijn er afgelopen jaar meerdere mooie initiatieven geweest in stadsdeel centrum die onderdeel waren van ‘De Joodse stad’. Omdat Amsterdam Zuid ook een joodse geschiedenis kent zouden wij dan ook graag het dagelijks bestuur willen verzoeken om te onderzoeken of stadsdeel zuid ook aan de slag te gaan met ‘De Joodse stad’. Om zo die geschiedenis van ons stadsdeel ook op een aansprekende manier terug te brengen in de buurt.

Reactie DB op ongevraagd advies stadsdeelcommissie:

Het dagelijks bestuur waardeert en ondersteunt het advies van de stadsdeelcommissie om het project ‘De Joodse Stad’ ook in een plek te geven in stadsdeel Zuid.

Het project ‘De Joodse Stad’ maakt aan de hand van podcasts, *memory walks*, het vieren van Joodse feesten en aandacht voor rituelen en tradities, op een toegankelijke manier de rijke geschiedenis van Joods Amsterdam zichtbaar voor buurtbewoners en andere geïnteresseerden van binnen en buiten Amsterdam. ‘De Joodse Stad’ is in 2023 gestart in de buurten Vlooienburg en Uilenburg: het hart van de oude Jodenbuurt. Er is onder andere een Loofhuttenfeest georganiseerd op het Waterlooplein en er is een achtdelige podcast gemaakt, waarin de luisteraar meegenomen wordt in allerlei facetten van de Joodse cultuur en de geschiedenis in Amsterdam. In de zomer van 2024 is het project uitgebreid naar de aangrenzende buurten in stadsdeel Centrum: Rapenburg en de Plantage.

Ook stadsdeel Zuid kent een belangrijke Joodse geschiedenis, en heeft ook tegenwoordig nog een grote Joodse gemeenschap. Het dagelijks bestuur ziet het uitbreiden van het project ‘De Joodse Stad’ naar stadsdeel Zuid dan ook als een mooie manier om ook in onze buurten (onbekende) verhalen te vertellen over Joodse geschiedenis, cultuur en plekken. Dat verbinden we ook aan het Joods leven in de huidige tijd. Voor Joodse en

niet-Joodse buurtbewoners, en voor alle andere geïnteresseerden.

Tijdens de stadsdeelcommissievergadering van 17 juli jl. hebben wij u al geïnformeerd dat we in gesprek zijn gegaan met de Universiteit van Amsterdam (UvA) over de uitbreiding van ‘De Joodse Stad.’ Daarbij hebben we samen opgetrokken met het dagelijks bestuur van stadsdeel Oost. Door het project vanuit stadsdeel Centrum eerst naar Oost en vervolgens naar Zuid uit te breiden, volgt ‘De Joodse Stad’ de geschiedenis van Joodse Amsterdam. Vanaf de jaren twintig kwamen veel Joodse arbeiders te wonen in de nieuwe Transvaalbuurt, mede vanwege de sanering van delen van de oude Jodenbuurt. In de jaren dertig kreeg de eveneens nieuwe Rivierenbuurt steeds meer Joodse inwoners, zowel vanuit Amsterdamse middenklasse als vluchtelingen uit Duitsland. Na de oorlog was er weinig over van het oorspronkelijke Joodse leven in Amsterdam, en werd dit langzaamaan weer opgebouwd, met name in Zuid. Met de ontwikkeling van Buitenveldert kozen veel jonge Joodse gezinnen voor een ruimere woning daar; parallel daaraan kwamen er Joodse scholen, sjoels, winkels en andere voorzieningen. Tot aan de dag van vandaag heeft stadsdeel Zuid een belangrijke Joodse gemeenschap.

In deze eerste verkenning met de UvA zijn al verschillende bijzondere plekken en verhalen naar voren gekomen die een plek kunnen krijgen in ‘De Joodse Stad’ in stadsdeel Zuid. Bij het verder uitwerken van het project worden ook bewoners en lokale partijen betrokken.

In de afgelopen maanden hebben we samen met de wethouder Inclusie en Antidiscriminatiebeleid gezocht naar middelen om dit project ook in stadsdeel Oost en stadsdeel Zuid te realiseren. Dat is gelukt. ‘De Joodse Stad’ richt zich steeds voor een jaar op een gebied. De huidige activiteiten in de buurten Rapenburg en de Plantage lopen tot juli 2025. Dat betekent dat het project daarna eerst zal verhuizen naar stadsdeel Oost, en in de zomer van 2026 naar stadsdeel Zuid. Daarmee volgt de uitrol van het project op chronologische wijze de Joodse geschiedenis van de stad.

Met ‘De Joodse Stad’ draagt stadsdeel Zuid bij aan het vergroten van de zichtbaarheid en representatie van het Joodse leven, de cultuur, de geschiedenis en tradities in het heden en het verleden. Met de verhalen die we vertellen en de beelden die we tonen kunnen we stereotypen en eenzijdige beeldvorming die vaak ten grondslag liggen aan discriminatie of ongelijkheid een tegenwicht bieden.

In het komende voorjaar worden de plannen voor zowel stadsdeel Oost en Zuid verder geconcretiseerd. We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en houden u op de hoogte over het vervolg.